

คู่มือการสร้างเตาเผาถ่าน

แบบแนวอนขนาด 200 ลิตร

คำนำ

การเผาถ่านด้วยถ้ำ 200 ลิตร เป็นเทคโนโลยีหนึ่งที่ชุมชนวิสาหกิจกรรมให้ความสนใจ เนื่องจากมีแหล่งวัตถุดิบ สิ่งของเหลือใช้จากการผลิตในพื้นที่ สามารถนำมาแปรรูปเป็นเชื้อเพลิงใช้หุงต้มในครัวเรือน ได้ง่ายไม่ซับซ้อน เพียงปรับภูมิปัญญาเดิมในการเผาถ่านด้วยเตาแบบดินเหนียวมาเป็นถ้ำ 200 ลิตร เมื่อได้ถ่านก็นำไปเป็นอาชีพที่สร้างรายได้พอสมควร

เตาเผาถ่านด้วยถ้ำ 200 ลิตร แบบการเผาถ่านแนวนอน เป็นรูปแบบหนึ่งที่ย่อยต่อการเผาถ่าน และสามารถใส่ฟืนเข้าไปจากด้านหน้า วางบนตะแกรงให้เต็มเตาปิดฝาแล้วจุดไฟเตา เตาประเภทนี้อาศัยความร้อนไล่ความชื้นในเนื้อไม้ที่อยู่ในเตา ทำให้ไม้กลายเป็นถ่าน หรือที่เรียกว่า กระบวนการคาร์บอนไนซ์เซชัน นอกจากนี้จากโครงสร้างที่มีลักษณะปิดทำให้สามารถควบคุมอากาศได้ จึงไม่มีการลुकติดไฟของเนื้อไม้ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นถ่านที่มีคุณภาพ ชี้เล็กน้อย และผลพลอยที่ได้จากกระบวนการเผาถ่านอีกอย่างหนึ่งคือน้ำส้มควันไม้ ที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในเกษตรกรรมธรรมชาติได้อีกด้วยคู่มือการสร้างเตาเผาถ่านแบบนอน ขนาด 200 ลิตร จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแบบง่ายให้กับกลุ่มเป้าหมายในระดับชุมชน ในการสร้างเตาเผาถ่านและกระบวนการในการเผาถ่านให้ได้คุณภาพ โดยเนื้อหาหลักประกอบด้วย กระบวนการคาร์บอนไนซ์เซชัน ส่วนประกอบของเตาเผาถ่าน วิธีการสร้างเตาเผาถ่าน การใช้งาน รวมทั้งปัญหาในการใช้งานและวิธีการแก้ไขเบื้องต้น เพื่อชุมชนสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดการขยายผลความรู้ และส่งต่อองค์ความรู้ สู่ชุมชนที่สนใจ ได้อย่างถูกต้องต่อไป

สารบัญ

	หน้า
หลักการงานเตาเผาถ่าน	1
เตาเผาถ่านแบบแนวนอนขนาด 200 ลิตร	1
ส่วนประกอบหลัก	2
คุณลักษณะเฉพาะ	2
วัสดุอุปกรณ์สร้างเตาเผาถ่านถึง 200 ลิตร แบบแนวนอน	3
การสร้างเตาเผาถ่านถึง 200 ลิตร แบบแนวนอน	3
การจัดเรียงไม้ในเตา	6
ขั้นตอนการเผา	7
ข้อควรระวัง	9
ข้อเสนอแนะ	10
เอกสารอ้างอิง	11

หลักการงานเตาเผาถ่าน

การเผาถ่านเป็นการเปลี่ยนรูปร่างของเนื้อไม้ที่ง่ายที่สามารถเพิ่มมูลค่าของกิ่งไม้ ฝืน ซ้อไม้ ไม้ไผ่ กะลามะพร้าว หรือเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรอื่นๆ เพื่อนำไปเป็นเชื้อเพลิงที่มีคุณภาพ ไม้ที่สามารถนำมาเผา ได้แก่ ไม้ไผ่, ไม้กระถิน, ไม้ยูคาลิปตัส หรือเป็นไม้รวม โดยลักษณะของไม้ควรเป็นไม้แห้ง หรือไม้ที่ไม่มีความชื้น มีกระบวนการผลิตถ่านมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การไล่ความชื้น ขั้นตอนการไล่ความชื้นนี้อยู่ในช่วงอุณหภูมิ $20^{\circ}\text{C} - 270^{\circ}\text{C}$ จำเป็นต้องใช้ความร้อนจากภายนอก

2. การเปลี่ยนจากไม้เป็นถ่าน ขั้นตอนนี้อยู่ในช่วงอุณหภูมิ $270^{\circ}\text{C} - 400^{\circ}\text{C}$ โดยการเปลี่ยนจากไม้เป็นถ่านนี้ คว้นที่ออกมาจะประกอบด้วยสารต่างๆ ที่เกิดใหม่มากมายหลายชนิดจากการสลายตัวของไม้ด้วยความร้อน

3. การทำให้ถ่านบริสุทธิ์ โดยการปรับให้อากาศไหลเข้ามาเพิ่มขึ้น เพื่อไล่ให้น้ำมันดินออกไปจากถ่าน อุณหภูมิด้านบนของเตาจะสูงถึง 700°C ควรควบคุมอุณหภูมิด้วยความระมัดระวัง ในทางปฏิบัติเมื่ออุณหภูมิด้านบนของเตาสูงถึง 700°C อาจสังเกตเห็นจากสีของคว้นที่เริ่มใส ไม้มีคว้นเหลืออยู่อีกแล้ว จึงปิดปล่องคว้น ขั้นตอนการทำให้ถ่านบริสุทธิ์นี้คว้นที่ออกมาจะมีสารก่อมะเร็งปนออกมาด้วยเมื่ออุณหภูมิสูงกว่า 425°C ดังนั้นจึงไม่ควรเก็บคว้นในช่วงนี้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ควรนำไปบำบัดก่อนทิ้งหรือนำไปเป็นเชื้อเพลิงเท่านั้น

4. การทำให้เย็น หลังจากปิดปล่องเตาทุกปล่องแล้ว ต้องปล่อยให้เย็นให้เตาเย็นจึงจะนำถ่านไม้มาใช้ประโยชน์ได้ ก่อนจะเปิดเตาต้องให้อุณหภูมิในเตาดำกว่า 50°C เพราะถ่านไม้อุณหภูมิ $60^{\circ}\text{C} - 70^{\circ}\text{C}$ สามารถลุกติดไฟเองได้ ถ้าได้รับออกซิเจนจากอากาศ ดังนั้นการเปิดเตาต้องเริ่มเปิดที่ปล่องคว้นก่อนเพื่อระบายความร้อนและแก๊สที่ยังคงค้างอยู่ในเตาให้หมด หลังจากนั้นจึงเปิดหน้าเตา

เตาเผาถ่านแบบแนวนอน ขนาด 200 ลิตร

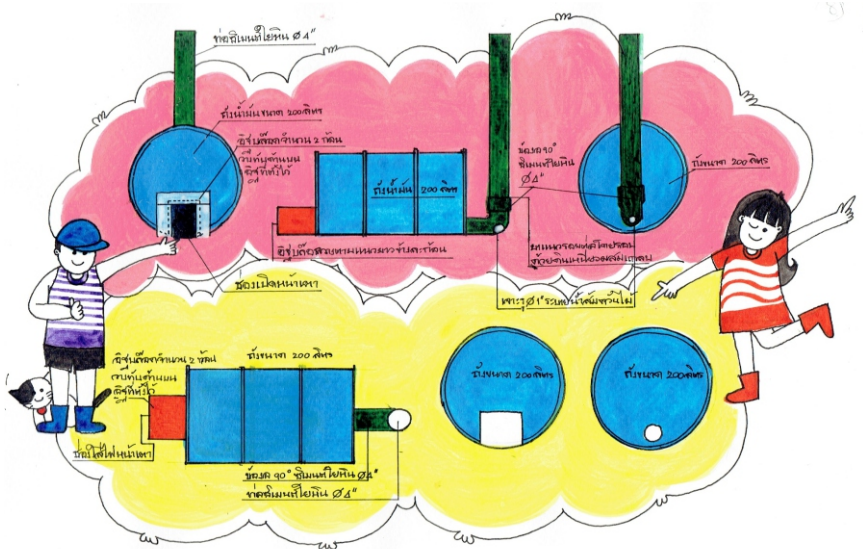
การเผาถ่านด้วยถัง 200 ลิตร แบบการเผาถ่านแนวนอน เป็นเทคโนโลยีหนึ่งที่ชุมชนวิสาหกิจเกษตรกรรมให้ความสนใจ เนื่องจากมีแหล่งวัตถุดิบ สิ่งของเหลือใช้จากการผลิตในพื้นที่ สามารถนำมาแปรรูปเป็นเชื้อเพลิงใช้หุงต้มในครัวเรือนได้ง่ายไม่ซับซ้อน นำไปเป็นอาชีพที่สร้างรายได้พอสมควร

เตาเผาถ่านแบบแนวนอน ขนาด 200 ลิตร แบบการเผาถ่านแนวนอน เป็นรูปแบบหนึ่งที่ย่อยต่อการเผาถ่าน และสามารถใส่ฝืนเข้าไปจากด้านบน วางบนตะแกรงให้เต็มเตาปิดฝาแล้วจุดไฟเตา เตาประเภทนี้อาศัยความร้อนไล่ความชื้นในเนื้อไม้ที่อยู่ในเตา ทำให้ไม้กลายเป็นถ่าน หรือที่เรียกว่า กระบวนการคาร์บอนไนซ์เซชัน นอกจากนี้จากโครงสร้างที่มีลักษณะปิดทำให้สามารถควบคุมอากาศได้ จึงไม่มีการลุกติดไฟของเนื้อไม้ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นถ่านที่มีคุณภาพ ขึ้นเล็กน้อย และผลพลอยที่ได้จากกระบวนการเผาถ่านอีกอย่างหนึ่งคือน้ำส้มคว้นไม้ ที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในเกษตรกรรมธรรมชาติได้อีกด้วย

ส่วนประกอบหลัก

วิธีการทำเตาเผาถ่านแบบแนวนอน ขนาด 200 ลิตร ส่วนประกอบหลัก คือ

1. ตัวเตาเผาถ่านถึง 200 ลิตร แบบแนวนอน
2. ตะแกรงในเตาสำหรับเรียงฟืน
3. ปลั๊กจุดไฟ หน้าเตาเผาถ่านถึง 200 ลิตร แบบแนวนอน
4. ปลั๊กควัน หลังเตา
5. ฉนวนเตาเผาถ่านถึง 200 ลิตร แบบแนวนอน

คุณลักษณะเฉพาะ

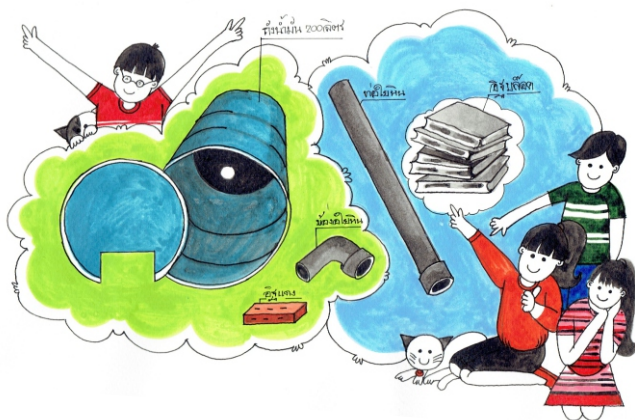
มีส่วนประกอบอย่างน้อย ดังนี้

1. เตาเผาถ่านมีขนาดไม่น้อยกว่า 200 ลิตร
2. เตาเผาถ่านต้องมีฉนวนกันถ่ายเทความร้อน
3. เป็นเตาเผาถ่านที่ใช้งานและบำรุงรักษาได้ง่าย มีความปลอดภัยสูง
4. โครงสร้างและชิ้นส่วนของเตาเผาถ่านมีความแข็งแรง เคลือบสีกันสนิมอย่างดี
5. ความสูงของเตาเผาถ่าน อยู่ในระยะที่เหมาะสมกับการทำงาน

วัสดุอุปกรณ์สร้างเตาเผาถ่านแบบแนวนอน ขนาด 200 ลิตร

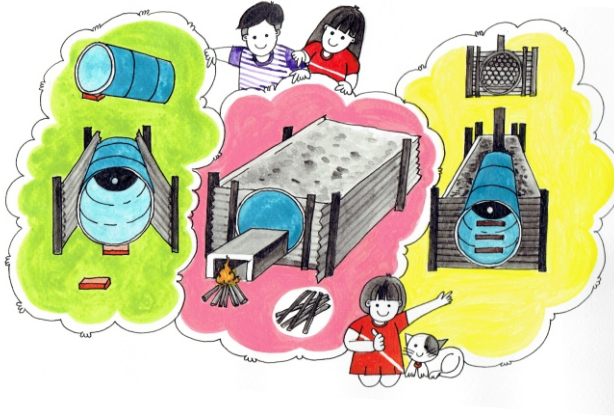
1. ถังน้ำมัน 200 ลิตร 1 ถัง
2. ท่อใยหิน เส้นผ่านศูนย์กลาง 4 นิ้ว ยาว 1 – 1.5 เมตร 1 ท่อ
3. ข้องใยหิน เส้นผ่านศูนย์กลาง 4 นิ้ว
4. อิฐบล็อก 4 ก้อน
5. ดินเหนียว
6. ซีเมนต์แกลบ (แกลบดำ)
7. ดินหรือทราย (ทำฉนวนหุ้มเตา)
8. เหล็กเส้นที่มีขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 4 หนุ่ขึ้นไป ยาวประมาณ 30 cm จำนวน 3-4 ท่อน

การสร้างเตาเผาถ่านแบบแนวนอน ขนาด 200 ลิตร

ขั้นตอนที่ 1 การทำปากเตาเพื่อบรรจุฟืน ถ้าเป็นถัง 200 ลิตร ที่เป็นถัง 200 ลิตร แบบเปิดอยู่แล้ว ขั้นตอนนี้ก็ไม่จำเป็นต้องทำ การทำปากเตาเพื่อใช้เป็นช่องทางบรรจุไม้หรือเอากถ่านออกจากเตา ในกรณีที่เปิดฝาไม่ได้ ต้องตัดถัง 200 ลิตร ด้านข้างถังออก ระยะห่างจากขอบถังทั้งสองด้านๆละอย่างน้อย 10-15 เซนติเมตร แผ่นถังที่ตัดออกสามารถนำมาประกบถังทำฝาปิดเตาต่อไป

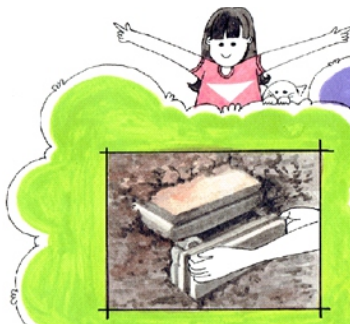
ขั้นตอนที่ 2 การทำฝาปิดเตา (ในกรณีที่ใช้ถังแบบไม่มีฝาปิด) นำส่วนที่ตัดออก มาทำเป็นฝาปิดโดยใช้บานพับประตูขนาดเล็ก จำนวน 2 อัน ทำเป็นบานเปิด-ปิด ถัง และเชื่อมเหล็กขนาด 2 หุน สองมุมเพื่อให้ฝาค้างอยู่บนถังได้

ขั้นตอนที่ 3 การทำปล่องควัน ปล่องควันนั้นจะอยู่ด้านหลังเตา ตำแหน่งของปล่องควันคือแนวระนาบกับพื้น ซึ่งเป็นส่วนด้านล่างของเตาเผาถ่าน การที่ตำแหน่งของปล่องควันอยู่ด้านล่างก็เพื่อให้อากาศร้อนจากหน้าเตาซึ่งจะลอยขึ้นข้างบนก่อนและสร้างความร้อนให้กับไม้ข้างบนจากนั้นความร้อนจากด้านบนจะแผ่ลงด้านล่าง อากาศร้อนหรือควันก็จะไหลออกทางด้านล่าง ซึ่งจะทำให้ไม้ในเตาได้รับความร้อนทั่วถึงจนกลายเป็นถ่านทั้งหมด เจาะรูให้ชิดกับขอบถัง ขนาดต้องให้พอดีกับท่อที่สวมแต่ต้องให้ตำแหน่งอยู่ต่ำกว่าตะแกรง ถ้าอยู่ในระดับตะแกรง อาจจะทำให้ไม้ไม่ได้รับความร้อนเพียงพอจนกลายเป็นถ่าน

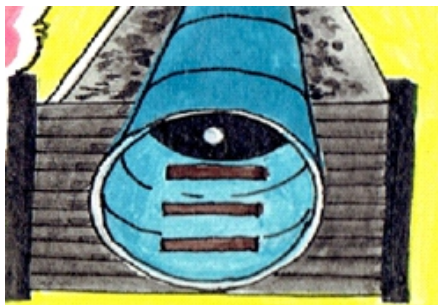

ขั้นตอนที่ 4 การทำช่องของปล่องจุดไฟ เตาเผาถ่านแวนอนอนั้น ควรใช้อิฐบล็อกจากเป็นปล่องจุดไฟ จะทำให้ง่ายในการสร้าง ปล่องจุดไฟจะใช้อิฐบล็อก จำนวน 4 ก้อน ทำเป็นแนวตั้งด้านข้าง 2 ก้อน วางทับบนอิฐบล็อก 1 ก้อน และทำเป็นฝาปิดปากปล่องไปอีก 1 ก้อน

ขั้นตอนที่ 5 ปล่องจุดไฟ เตาเผาถ่าน 200 ลิตร แวนอนอนั้น เพื่อให้อุณหภูมิภายในเตาเพิ่มสูงขึ้น ปล่องจุดไฟจะต้องอยู่ข้างนอกถ่าน 200 ลิตร การใช้อิฐบล็อกจึงเป็นการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากวัสดุที่มีอยู่และหาได้ทั่วไป หรืออาจใช้วัสดุอื่นประยุกต์มาใช้งานแทนก็ได้ เช่น ปูนน้ำมัน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 6 ที่เรียงฟันหรือตะแกรงเหล็ก หาซื้อเศษเหล็กเส้นที่มีขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 4 หุนขึ้นไป นำมาตัดให้เหล็กยาวประมาณ 30 cm จำนวน 3-4 ท่อน นำมาวางแนวขวางด้านในเตา เพื่อวางฟันในการเผาถ่านซึ่งจะมีช่องอากาศผ่านด้านล่างไปถึงปล่องควันเตา หรือจะทำเป็นตะแกรงเหล็ก เพิ่มความแข็งแรงให้ตะแกรงเหล็กโดยการเชื่อมเป็นตะแกรง ด้านกว้าง 30 cm ด้านยาว 70 cm เนื่องจากว่าขณะเผาถ่านนั้นอุณหภูมิสูงขึ้นมากอาจทำให้รูปร่างของตะแกรงเองเปลี่ยนไปได้

ขั้นตอนที่ 7 การยึดตำแหน่งเตาและการสร้างผนังเตา การสร้างเตาเผาถ่านแวนอนอนั้น ถ้าเตาไม่ได้ติดตั้งอย่างเหมาะสมแล้วจะทำให้ ไม่สามารถเผาถ่านได้ ด้วยเหตุนี้ ขั้นตอนของการติดตั้งเตาจึงมีความสำคัญ จุดสร้างควรหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม ทางไกลที่อยู่อาศัยอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 100 เมตร อีกทั้งจะต้องมีหลังคาคลุมกันน้ำฝนหรือแสงแดดเพื่อเพิ่ม อายุการใช้งานของเตา

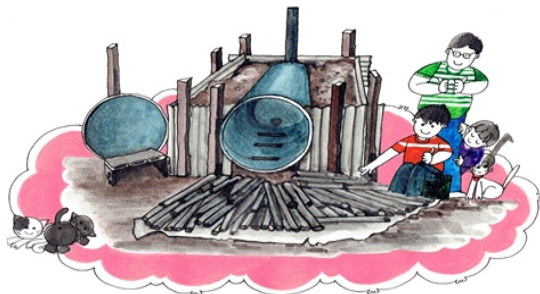
ขั้นตอนที่ 8 การทำปล่องควันและถมดินเพื่อยึดเตา ขั้นตอนต่อไปเป็นขั้นตอนของการใช้ดินถมเตาเพื่อทำเป็นฉนวนเตา ดินที่จะนำมาใช้นั้น(ในกรณีที่มีผนังเตาอยู่) จะเป็นดินที่มีส่วนผสมของทรายหรือเป็นทรายล้วนก็ได้ แต่ควรเป็นดินที่แห้งหรือมีความชื้นน้อยเพื่อจะได้มีความเป็นฉนวนที่ดี ข้อควรระวัง ก่อนที่จะใส่ดินลงไป ในส่วนของปล่องควันที่ออกจากถังเตาเผา ควรใช้โคลนปิดแนวต่อของถังกับท่อปล่องควันแล้วค่อยๆถมดินลงไป เพื่อเป็นการยึดท่อปล่องควันให้แน่นไม่เอียง ควรอัดดินที่ถมลงไปรอบๆให้แน่นพอสมควร ถ้ามีการยุบตัวของดินควรมีการถมเพิ่มลงไปให้เต็มด้วย

การถมดินต้องให้คลุมถึงหลังเตาด้วย ความหนาของดินส่วนบนก็เหมือนกันกับส่วนอื่นๆของเตา คือ ไม่ควรน้อยกว่า 10 cm เนื่องจากความหนา 10 cm เป็นความหนาที่สามารถป้องกันความร้อนได้ดี ยิ่งหนามากเท่าไร การรักษาความร้อนก็จะยิ่งดีขึ้นไปอีก

การจัดเรียงไม้ในเตา

1. นำไม้ที่ต้องการเผาถ่าน มาจัดแยกกลุ่ม ตามขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของไม้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2. เรียงไม้ที่มีขนาดเล็กไว้ด้านล่างของเตา ขนาดใหญ่ไว้ด้านบน โดยวางทับไม้หมอนยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตร การเรียงไม้นี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากอุณหภูมิในเตาขณะเผาถ่านไม้เท่ากัน โดยอุณหภูมิด้านล่างเตาจะต่ำ ส่วนอุณหภูมิที่อยู่ด้านบนเตาจะสูงกว่า

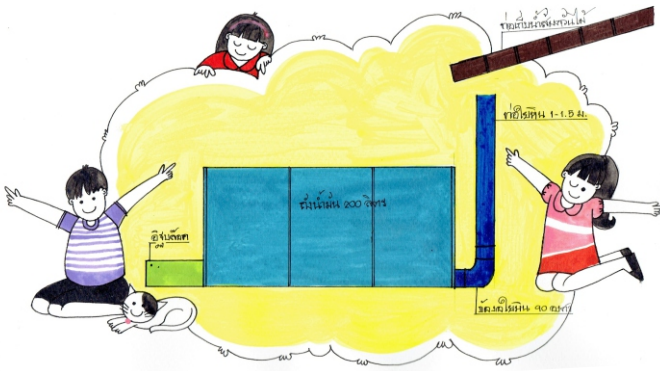

ขั้นตอนการเผา

1. จุดไฟบริเวณหน้าเตาโดยค่อยๆ ใส่เชื้อเพลิง ความร้อนจะกระจายเข้าสู่ตัวเตาเพื่อไล่อากาศเย็นและความชื้นที่อยู่ในเตา ในระยะแรกควันจะมีกลิ่นเหม็น ซึ่งเป็นกลีกรวดที่อยู่ในไม้

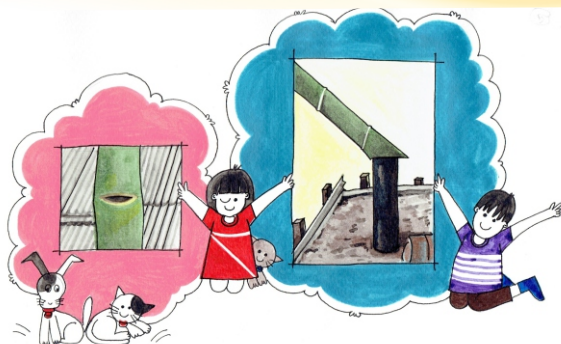

2. ค่อย ๆ ใส่เชื้อเพลิงเข้าไปเรื่อย ๆ คิว้นสีขาวยตรงปล่องควันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อุณหภูมิบริเวณปากปล่องควันประมาณ 70°C อุณหภูมิภายในเตา $200 - 250^{\circ}\text{C}$ ควันจะมีกลิ่นเหม็นฉุน (ช่วงนี้จะใช้เวลาประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง)

3. การเก็บน้ำส้มควันไม้เกิดขึ้นหลังจากที่เวลาผ่านไปประมาณ 2-3 ชั่วโมง ช่วงนี้จะสังเกตเห็นควันที่ปล่องควัน มีลักษณะเป็นควันขาวขุ่นปนเทาพุ่งออกมาจำนวนมาก เรียกว่า ควันบ้า เมื่อเกิดควันบ้า อุณหภูมิในเตาจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ สามารถลดเชื้อเพลิงหน้าเตา ลดการป้อนเชื้อเพลิง เนื่องจากความร้อนภายในเตาเผาถ่านมีอุณหภูมิที่สูงพอจุดติดตัวมันเองได้ ใช้การเลี้ยงเชื้อเพลิงพอประมาณให้ยังมีไฟที่ปล่องเตา หากใช้กระเบื้องแผ่นเรียบสีขาวอังบนปากปล่องควันแล้วสังเกตดูหยดน้ำที่เกาะจะมีสีเหลืองปนน้ำตาล ถือว่าเป็นช่วงที่เริ่มเก็บน้ำส้มควันไม้ได้ โดยนำท่อไม้ไผ่ (ท่อทะเลลูปล้อง ยาวประมาณ 3-5 เมตร) หรือวัสดุทนกรด นำไปวางเหนือปากปล่องเพื่อดักเก็บควัน โดยตั้งท่อไม้ไผ่ให้เอียงชันขึ้นไปประมาณ 45 องศา ห่างขึ้นไป 1 ข้อไม้ไผ่ ให้ใช้เลื่อยตัดเปิดท่อไม้ไผ่ให้เป็นรู เพื่อให้ น้ำส้มควันไม้หยดลงมาแล้วหาขวดหรือภาชนะมารองรับน้ำส้มควันไม้

เมื่อควันถูกความเย็นก็จะเกิดการควบแน่นรวมกันเป็นหยดน้ำ ทั้งนี้การเก็บน้ำส้มควันไม้จะนับระยะเวลาการเก็บจากที่เริ่มต้นเก็บออกไปประมาณ 4 ชั่วโมง หรืออุณหภูมิปากปล่องประมาณ $100 - 120^{\circ}\text{C}$ อุณหภูมิภายในเตา $400 - 500^{\circ}\text{C}$ หรือสังเกตสีควันที่ปากปล่องเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินก็ให้หยุดเก็บน้ำส้มควันไม้ได้ การเผาแต่ละครั้งได้น้ำส้มควันไม้ประมาณ 3 ลิตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ ความชื้นและความชำนาญด้วย

4. จากนั้นควันจะเปลี่ยนจากสีเทาเป็นสีน้ำเงิน อุณหภูมิปากปล่องควันประมาณ 100 – 120 °C อุณหภูมิภายในเตา 400 – 500 °C (ช่วงนี้ใช้เวลา 4 – 6 ชั่วโมง) ช่วงนี้หยุดเก็บน้ำส้มควันไม้

5. ขั้นตอนต่อไป จะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นช่วงที่ไม่จะเปลี่ยนเป็นถ่าน ให้ฝ้าสังเกต ควันที่ปล่องควันจะเปลี่ยนจากสีน้ำเงินเป็นสีฟ้า แสดงว่าฟืนภายในเตาเริ่มจะกลายเป็นถ่าน จากนั้น ควันสีฟ้าจะอ่อนลง ยางไม้ที่เกาะอยู่บริเวณปล่องควันด้านในจะแห้ง อุณหภูมิภายในเตาจะสูงมาก ประมาณ 500 °C

ในที่สุดควันสีฟ้าก็จะหมดไป และเปลี่ยนเป็นควันใส ซึ่งแสดงว่าไม้ที่อยู่ในเตาได้กลายเป็นถ่าน ไปหมดแล้ว ให้เริ่มทำการปิดหน้าเตาก่อน โดยใช้ดินเหนียวปิดรอยรั่ว รอยต่อ จากนั้นทิ้งไว้ประมาณ 1 ชั่วโมง ก็ปิดปล่องควันให้สนิท ก็ถือเป็นอันเสร็จสิ้นขั้นตอนการเผาถ่าน

จากนั้นทิ้งไว้หนึ่งคืน หรือประมาณ 10 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย เพื่อให้ถ่านดับสนิท แล้วจึงเปิดเตา เพื่อเอาถ่านออก วางเรียงในที่โล่งแจ้งก่อนประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อป้องกันไม่ให้ถ่านกลับติดลูกเป็นไฟ แล้วจึงบรรจุใส่ภาชนะหรือกระสอบ

ข้อควรระวัง

ก่อนการนำถ่าน 200 ลิตร ที่ใช้แล้วไปผลิตเป็นเตาเผาถ่าน ควรศึกษาก่อนว่าก่อนหน้านี้เคย บรรจุอะไรมา ควรตรวจสอบก่อนการนำไปใช้ว่ามีกลิ่นทำความสะอาดแล้วหรือยัง อย่างเช่น ถ่าน 200 ลิตร ที่เคยใช้บรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงมาก่อน ต้องล้างคราบไขมันที่ติดค้างอยู่ภายในโดยการเปิด ปากถังใส่เชื้อเพลิงแล้วจุดไฟเผาเพื่อไล่น้ำมันที่เหลืออกให้หมด

แต่ถ้าหากเป็นถังที่เคยบรรจุสารระเหย ต้องใช้ความระมัดระวังให้มาก ต้องพิจารณาให้ดีอย่าให้มีสารหลงเหลืออยู่ในถัง เพราะในขณะที่กำลังผลิตซึ่งต้องใช้ความร้อนในการตัด หรือเกิดความร้อนจาก กระบวนการตัดถัง อาจทำให้เกิดการอัดแน่นของแก๊สภายใน และเกิดการจุดระเบิดได้ ในขณะที่ทำการ ผลิตเตาเผาถ่านแบบถัง 200 ลิตร ควรจะรองน้ำให้เต็มไว้ในภาชนะขนาดใหญ่ไว้ก่อน เพราะเป็นสิ่ง จำเป็นที่จะต้องใช้อหากเกิดเหตุฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าจะเป็นการใช้ถัง 200 ลิตร มาทำเตาเผาถ่าน แต่ด้วยกระบวนการเผาถ่านที่ใช้เวลาเกิน 24 ชั่วโมง กว่าจะได้ถ่านมีการไล่ความชื้นออกจากไม้ให้กลายเป็นถ่านอย่างช้าๆ โดยการควบคุมระบบระบายออกของควัน บวกกับการลดอุณหภูมิลงอย่างช้าๆ และช่วงท้ายที่จะให้ได้ถ่านบริสุทธิ์มีการเปิดหน้าเตา เพื่อให้ออกซิเจนทำปฏิกิริยากับถ่านทั้งหมดนี้ก็เพื่อที่จะให้ได้ถ่านที่แข็งมีคุณภาพเทคโนโลยีการเผาถ่านด้วยถัง 200 ลิตร สามารถที่จะประยุกต์ให้เกิดรูปแบบต่างๆ ตามที่ต้องการได้ความสำคัญคือการแสวงหาทรัพยากรในพื้นที่ นำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ง่ายต่อการใช้งาน ราคาไม่แพง เหมาะสมกับการเรียนรู้และการค้นหา พัฒนาวิธีการเผาถ่านเพื่อให้ได้ถ่านที่มีคุณภาพตอบสนองการใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

จิระพงษ์ คูหากาญจน์. คู่มือการผลิตถ่านและน้ำส้มควันไม้. กรุงเทพมหานคร.
เกษตรกรรมธรรมชาติ. 2550

เทคโนโลยีที่เหมาะสม, สมาคม. คู่มือเตาเผาถ่าน 200 ลิตร. กรุงเทพมหานคร. พิมพ์
พรินติง เซ็นเตอร์. 2549

บทความ เรื่องเตาเผาถ่าน. ออนไลน์. เดือน ตุลาคม 2554 เวลาประมาณ 19.30 น.
<http://www.planenergy.co.th/node/38>

เทคโนโลยีการผลิตก๊าซเชื้อเพลิง วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
สมาคมพัฒนาชุมชน WWW. cdathai.org

เรียบเรียงและจัดทำโดย

ผศ.ดร.พิสิษฐ์ มณีโชติ
ผศ.ดร.ประพิธาร์ ธนารักษ์
ดร.บงกช ประสิทธิ์
ดร.ชาติ ไชยสิทธิ์
ดร.ณัฐวุฒิ ขาวสะอาด
น.ส.กิ่งกานต์ พันธวานิชย์
นายวิกานต์ วันสูงเนิน
น.ส.อันธิกา เพชรี
น.ส.จันจิรา คุ่มปากพิง

วิทยาลัยพลังงานทดแทนและสมาร์ตกริดเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยนเรศวร

99 หมู่ 9 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000
โทรศัพท์: 055-963395 โทรสาร: 055-963182 อีเมล: renewaboy@gmail.com

